

Kurssikirjahankinta ja e-kirjat JYK:ssä

Jyväskylän yliopiston kirjasto
Syksy 2014

A person wearing an orange long-sleeved shirt and khaki pants is sitting on a wooden library shelf, reading a book. The background is filled with rows of books on shelves, creating a library atmosphere. The lighting is warm and focused on the person and their book.

Esittely

1. Kurssikirjahankinnan periaatteita

2. E-kirjat JYK:ssa

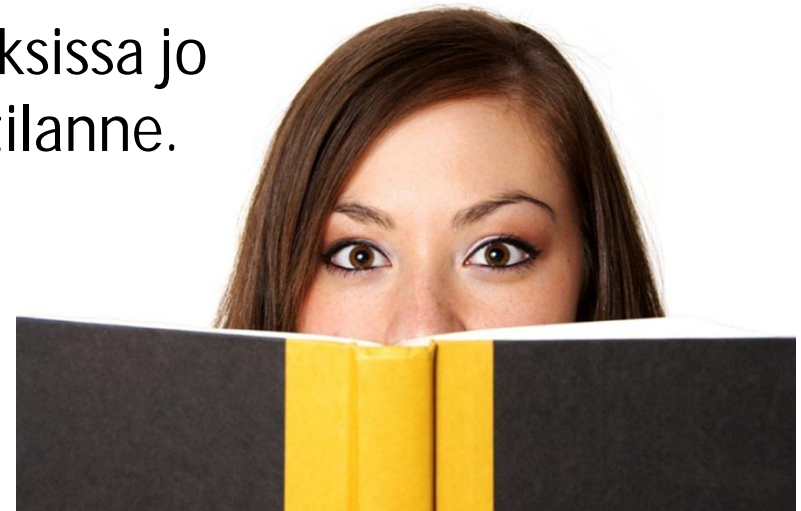
3. Kysymyksiä, keskustelua

Mitä hankitaan?

- Vahvistetussa opetussuunnitelmassa olevat kirjat.
- OPS = kurssikirjahankinnan ensisijainen työkalu.

Uusien kirjojen tilaaminen

- Perinteisesti: uusi OPS lähetetty kirjastoon heti, kun se on vahvistettu, viimeistään huhtikuussa.
- Ehdotus: kirjat tilattaisiin / tarkistettaisiin laitosten laatimien listojen avulla
 - tarkistettavaksi ensin vain uudet kirjat?
 - Kesällä tarkistettaisiin vaatimuksissa jo aikaisemmin olleiden kirjojen tilanne.

<p>1) <i>Opintojakso</i> (koodi) 2) <i>opettajan nimi</i>, jos tiedossa. 3) Mainitse myös <i>periodit</i>, jos kirja usealla eri kurssilla käytössä.</p>	<p>Osallistujamäärä</p>	<p>Onko kirja kurssilaisille "pakollista" luettavaa vai oheiskirjallisuutta? <i>Mainitsethan myös, jos <u>kyseessä on vaihtoehtoinen kirja</u>.</i></p>	<p>Kirjan <u>tekijä(t)</u>, nimi ja julkaisuvuosi, (ISBN)</p>	<p>Muuta huomioitavaa (esim. jokin tietty painos)</p>	<p>Kirja on myös avoimen yliopiston käytössä (X)</p>

Hankintaesityksen tekeminen

- Lomake > hankintaesitys kurssikirjakokoelmaan
<https://kirjasto.jyu.fi/kokoelmat/hankinta/hankintaesitys/hankintaesitys>

- Tallenna julkaisutiedot TUTKAan
- Julkaise opinnäyte
- Julkaise väitöskirja
- Open Access
- Lue e-kirjoja
- E-aineistojen etäkäyttö
- eTentti
- Kysy kirjastosta
- Usein kysyttyä FAQ
- Ehdota hankittavaksi
- Tilaa kaukolaina
- Aukiolo- ja palveluajat
- Tee osoitteenmuutos
- IT-tuki

- Yhteydenotto sähköpostitse, soittamalla, käymällä:
- Tytti Leppänen,
tytti.p.leppanen@jyu.fi
Puh. 040 8053 820 / 3408
Työhuone: B 217

Huomionarvoista kurssikirjallisuutta valittaessa

1. Julkaisuvuosi

- Kustantajasta riippuen esim. vuonna 2009 ilmestynyt teos voi olla jo vanha (ei saatavilla).

2. Painokset

- Uusin painos yleensä helpoin saada.

3. Loppuunmyydyt kirjat

- Saattaa olla esim. Amazonissa, mutta:
 - Eivät välttämättä toimita kirjoja ”meren yli”.
 - Yleensä ei saatavilla tarpeeksi isoa määrää.
 - Yleiset toimitusongelmat: kirjat mm. kadonneet matkalla kirjastoon.

Jos haluat tarkistaa itse saatavuuden: verkkokirjakaupat *Booky* tai *Adlibris*

- Haluttua kirjaa yritetään aina hankkia, mutta joskus sen saaminen ei kerta kaikkiaan onnistu.

Muuta huomioitavaa:

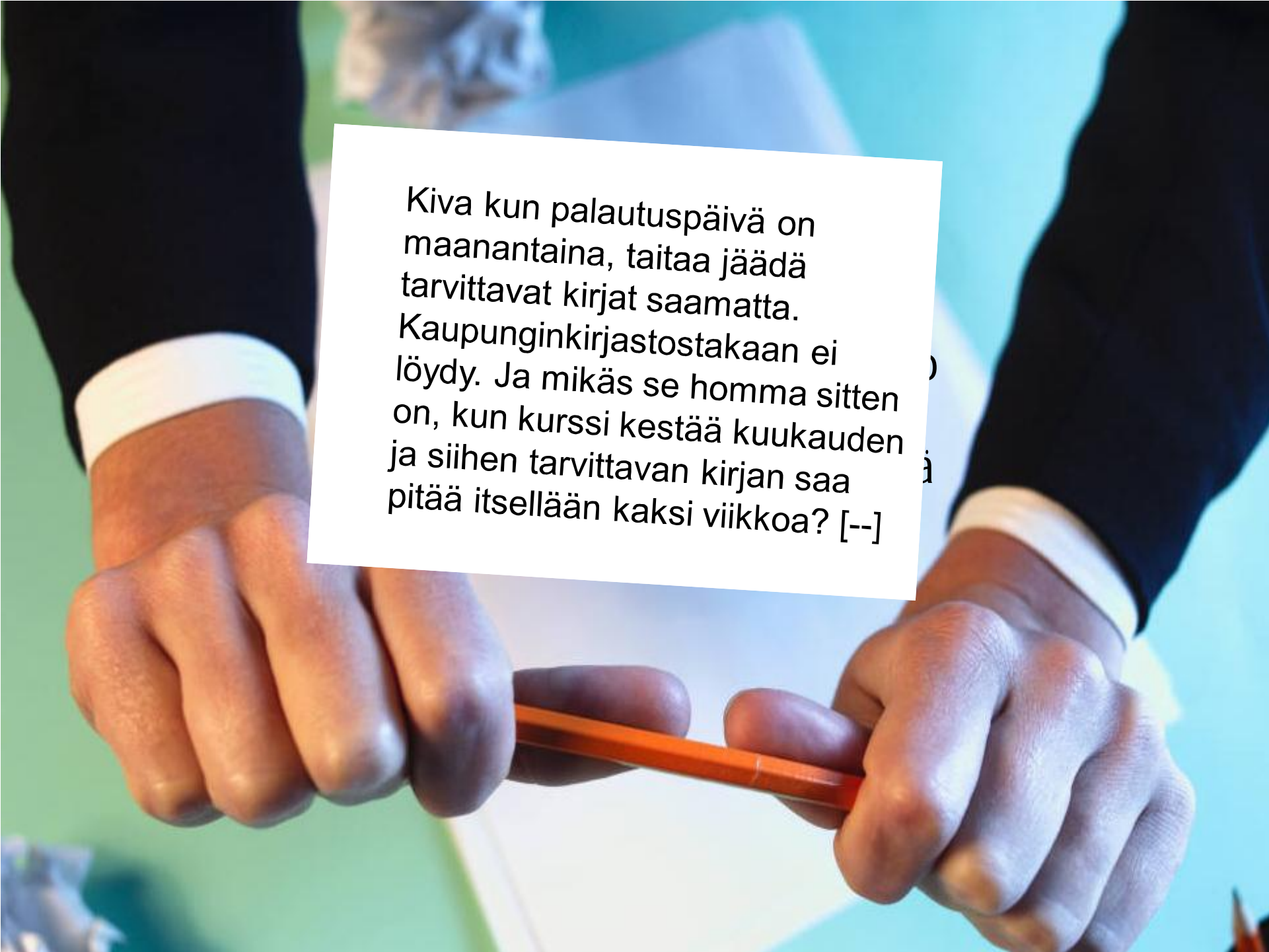
Uudet painokset
ovat ns. uusia
kirjoja, eli
niistä(kin) täytyy
lähettää tieto.

Kurssin **arvioitu
opiskelijamäärä**
on tärkeää
ilmoittaa.

Vaihtoehtoiset
kirjat >

- Jos vanhat painokset on tarkoitus säilyttää, vaikka uutta tilataankin, siitä kannattaa mainita.

- Samoin tieto siitä, onko kirja pakollista luettavaa vai ns. oheiskirjallisuutta.

A close-up photograph of two hands, one from a person with a darker skin tone and one from a person with a lighter skin tone, both wearing dark suits and white shirts. They are holding a single orange pencil between their fingers. The background is a soft-focus mix of light blue and green. A white rectangular box with black text is overlaid on the image.

Kiva kun palautuspäivä on
maanantaina, taitaa jäädä
tarvittavat kirjat saamatta.
Kaupunginkirjastostakaan ei
löydy. Ja mikäs se homma sitten
on, kun kurssi kestää kuukauden
ja siihen tarvittavan kirjan saa
pitää itsellään kaksi viikkoa? [--]

- Opiskelija olisi saanut kirjansa varaushetkestä 2 viikon ja 2 päivän odottamisen jälkeen.
 - Ei pitkä aika kurssikirjoissa.
- Lyhytlaina oli hyllyssä.
- Kaikkiin tiedekuntiin ja oppiaineisiin hankitaan suhteessa sama määrä kurssikirjoja.
- Vaihtoehtoinen kirja olisi saattanut auttaa näin tiivistähtisellä kurssilla.

Miten paljon kurssikirjoja hankitaan?

- Pääsääntö: hankittava maksimimäärä saadaan *jakamalla kurssin opiskelijoiden määrä kolmella* (jos kirja on kaikille pakollista luettavaa).
- Massakursseilla tätä ei voida aina toteuttaa.
- Aina jos mahdollista, hankitaan myös e-kirja.

Kurssikirjahankinnan budjetti

- Säilynee v. 2015 suurin piirtein ennallaan aikaisempaan verrattuna

Muita asioita
kurssikirjoista

Kurssikirjojen poistaminen

- Pääsääntöisesti kurssikirjakokoelmassa on tiedekuntien nykyisten ja sitä edellisten opetussuunnitelmien kirjat.
- Poistettavista lähtee hyväkuntoisin kappale tarjolle yleiskokoelmaan.

- Voimassaolovuoden voi tarkistaa JYKDOK:ssa.

JYKDOK
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON KIRJASTO

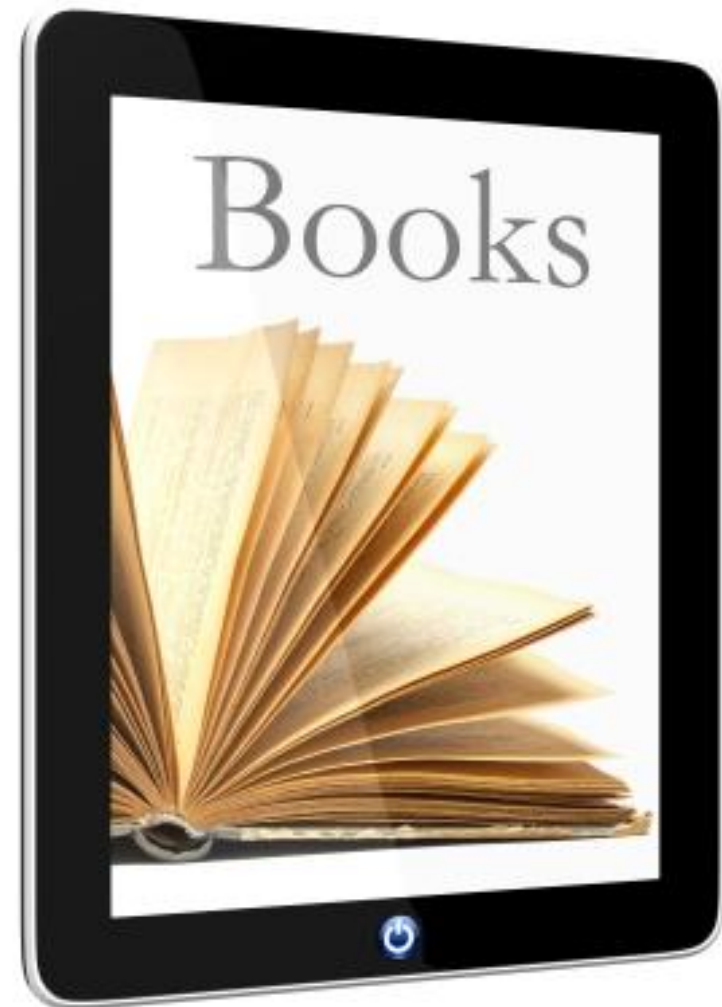
☑ Saatavuustiedot 💬 Arvostelut (0) ⚙️ Henkilökuntanäyttö

526	0	a YFIP000 x 2017 5 FI-J
593		a YYFIpv14

- Esim. 526 / x 2017 > voimassa vuoteen **2017**
- Esim. 593 / YYFIpv**14** > voimassa vuoteen **2014**
→ Jos ei ajan tasalla, kirja poistetaan jossain vaiheessa.

E-kirjat JYK:ssä

Adamr / FreeDigitalPhotos.net

E-kirjojen edut

- Helpottavat etenkin kurssikirjoihin kohdistuvaa kysyntää.
- Lisäarvot:
 - Ympäri vuorokautinen saatavuus.
 - Yo:n opiskelija/henkilökuntaan kuuluva voi lukea missä vain internetin välityksellä.
 - Ei viivettä palautumisessa kuten painetuissa kirjoissa.
 - Yleensä kirjoihin voi tehdä lukuohjelmilla vapaasti omia merkintöjä.
 - E-kirjat eivät katoa / niitä ei tarvitse korjata.

Ipadeja lainaan

QR-koodit kirjastossa

- Kurssikirjastoon painetun kirjan yhteyteen laitettut QR-koodit ovat suoria linkkejä vastaavaan e-kirjaan.

Miten JYK:n e-kirjat toimivat?

- Välittäjien alustoilla, joilla useiden eri kustantajien aineistoa (Ebrary, Dawsonera, Ellibs).
- Kustantajien omilla alustoilla (esim. SAGE, Oxford).

Millaiset käyttöehdot e-kirjoilla on?

- Käyttöehdot vaihtelevat alustan mukaan.
 - Eivät ole kirjaston määrittämiä.
- Alustan käytettävyys sekä aineiston käyttöehdot ja hankintaprosessi vaikuttavat siihen, hankitaanko sitä vai ei.
 - Kuitenkin: "Content is King", eli kokeiluja tehdään.
- Esitetään toiveita kustantajille!

- Jykdokissa e-kirjan tiedoista näkyy *käyttöoikeus*-kohdassa, onko teos tarkoitettu yhdelle vai usealle käyttäjälle kerrallaan.

Art history : the basics
Dawsonera eBook Collection.

Tekijät: Pooke, Grant ; Newall, Diana
▶ Lisätiedot

Aineistotyyppi: Usealle käyttäjälle.

Julkaistu: London : Routledge, 2007

Kieli: englanti

Käyttörajoitukset: Luettavissa Jyväskylän yliopiston käyttäjätunnuksilla. Access restricted to the Jyväskylä University user account.

Rorschach assessment of the personality disorders
Ebrary e-Book Collection

Tekijät: Huprich, Steven Ken ; ebrary, Inc
▶ Lisätiedot

Aineistotyyppi: E-kirja
xv, 479 p.

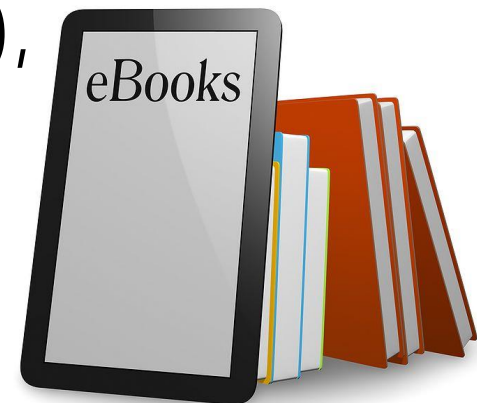
Julkaistu: Mahwah, N.J. : Lawrence Erlbaum, 2006

Kieli: englanti

Käyttörajoitukset: Yhdelle käyttäjälle.
Luettavissa Jyväskylän yliopiston verkossa yksi käyttäjä kerrallaan; Available for single user on the Jyväskylä University network.

E-kirjat kurssikirjoina

- Kurssikirja hankitaan myös e-versiona, jos sellainen on saatavissa → tällöin vähennetään painettujen määrää.
- Tietyissä tapauksissa e-kirja voi korvata painetun kokonaan.
- Vaikuttavia tekijöitä: käyttöehdot (yhtäaikaisten käyttäjien määrä), hinta, käyttäjien määrä.

Miten löytää e-kirjoja?

- Kaikki meille hankitut e-kirjat löytyvät JYKDOK:sta.
- Käytössä yliopiston verkossa ja etänä yliopiston käyttäjätunnuksilla.
- JYKDOK:ssa haun voi rajata pelkästään e-kirjoihin

Esimerkki e-kirjojen hausta JYKDOK:ssa

The screenshot displays the search results for 'The history of Spain' in the JYKDOK system. The search bar at the top shows the query 'The history of Spain' and the database 'JYKin aineistot'. The search results are displayed in a list format, with the first result being 'The history of Spain' by Pierson, Peter, published in 1999. The result is an e-book (E-kirja). The search interface includes a navigation bar with '1-20 / 989' results, a 'Relevanssi' dropdown menu, and a 'Rajaa haku' (Filter search) button. The 'Rajaa haku' menu is open, showing options for 'Verkossa saatavilla' (Available online), 'Organisaatio' (Organization), and 'Aineistotyyppi' (Document type). The 'Aineistotyyppi' menu is expanded, showing 'Kirja (980)' (Book) and 'Kartta (6)' (Map).

The history of Spain

JYKin aineistot

Tarkennettu haku

Haku: The history of Spain

1-20 / 989

Relevanssi

20

Rajaa haku

Verkossa saatavilla

Organisaatio

Aineistotyyppi

Kirja (980)

Kartta (6)

The history of Spain

E-kirja

Tekijä: Pierson, Peter Julkaistu: 1999

Sisällysluettelo: "Notable people in the history of

Lisää vaihtoehtoja

Kannattaa kokeilla sekä suomen- että englanninkielisiä hakusanoja.

Entä jos olemassa olevista ei löydy sopivaa kirjaa?

- Yksittäin e-kirjoja hankitaan Dawsoneraan, Ebraryyn ja Ellibsiin.
- Ellibs: pääasiassa kotimaisia kirjoja
 - Yksi käyttäjä / kirja (voidaan hankkia useampia kappaleita).
- Dawsonera: ulkomaisia kirjoja
 - Pääosin teoksia, joiden yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu.
- Ebrary: ulkomaisia kirjoja
 - Sekä usean että yhden yhtäaikaisen käyttäjän teoksia.

E-kirjojen haku välittäjän sivuilla

- Jos haluat tarkastella myös muita kuin meillä olevia aineistoja: Dawsoneran ja Ellibsin koko tarjontaan pääset tutustumaan JYKDOKin kautta. (Rajaa haku tarvittaessa: *Tietokanta*)
- Ebraryn kaikki aineisot osoitteessa <http://site.ebrary.com/>
- Jos löydät kiinnostavan kirjan ja vaikuttaa, ettei sitä vielä ole meillä, tee hankintaesitys!

- Löytäessäsi e-kirjan jostain muualta, ota yhteyttä > selvitämme käyttöehdot ja sen, onko aineisto mahdollista hankkia.

E-kirjojen käyttöopas

- <https://koppa.jyu.fi/avoimet/kirjasto/kirjastotututor/kirjat-lehdet-artikkelit/e-kirjojen>

- Lisäksi tarjolla koulutusta e-kirjojen käytöstä, ks. kirjaston koulutuskalenteri (<https://kirjasto.jyu.fi/tiedonhaku/koulutuskalenteri>).

Yhteystiedot

- Hankintapäällikkö Irene Ylönen
 - 040 8053 815 / 3410, irene.ylonen@jyu.fi
- Kirjastoamanuenssi / kurssikirjat Tytti Leppänen
 - 040 8053 820 / 3408, tytti.p.leppanen@jyu.fi

Kiitos
mielenkiinnosta!

Esityksessä käytetyt kuvat: *Clipart, Dawsonera, Ebrary, Ellibs, www.igadgitz.com/, FreeDigitalPhotos.net*